

A felnőttképzés jelentősége a hazai kisvárosok életében- Trendek és területi differenciák

Erdei Gábor

egyetemi adjunktus Debreceni Egyetem

Teperics Károly

egyetemi docens Debreceni Egyetem

Apáti Norbert

doktorjelölt, Debreceni Egyetem

„Tér és állam” – az MRTT XX.
vándorgyűlése
*Nemzeti Közzolgálati Egyetem,
Budapest
2022. október 6-7.*

Az oktatási és képzési világ „láthatatlan nomádjai”

Iskolarendszeren kívüli felnőttképzés megközelítésének, értelmezésének
lehetséges szempontjai kisvárosi kategóriában

Felnőttoktatás, felnőttképzés felnőttkori tanulás

- ▶ Egyénre, munkavilágára, közösségre, szabadidőre irányuló döntően tudatos személyiségfejlesztő tevékenység
- ▶ Formai szempontból formális, nem-formális, informális
- ▶ Intézményes jellegét tekintve iskolarendszerű felnőttoktatás, **iskolarendszeren kívüli felnőttképzés**

1. Telepítő (objektív) tényezők (küszöbfeltételek):

1.1. oktatási-képzési, intézményi feltételek: középfokú oktatás (gimnázium), középfokú iskolarendszerű szakképzés, felsőfokú oktatás, munkaügyi kirendeltség

1.2. demográfiai feltételek: népesség létszáma, összetétele, iskolázottság, hátrányos helyzetűek

1.3. gazdasági feltételek: gazdasági aktivitás (ennek szerkezete, tudásintenzitása) foglalkoztatottság, közepes és nagyvállalatok jelenléte

1.4. elérhetőségek: megyei településszerkezet, megyei központ elérhetősége, más városok elérhetősége

2. Felnőttképzést dinamizáló, gyorsan változó, sokszor szubjektív feltételek:

- ▶ felnőttképzési szereplők jelenléte, aktivitása, dinamikája
- ▶ képzési források elérhetősége, megszerezhetősége
- ▶ személyes kapcsolatok a felnőttképzők és irányítók, döntéshozók, pénzosztók között

Kérdések

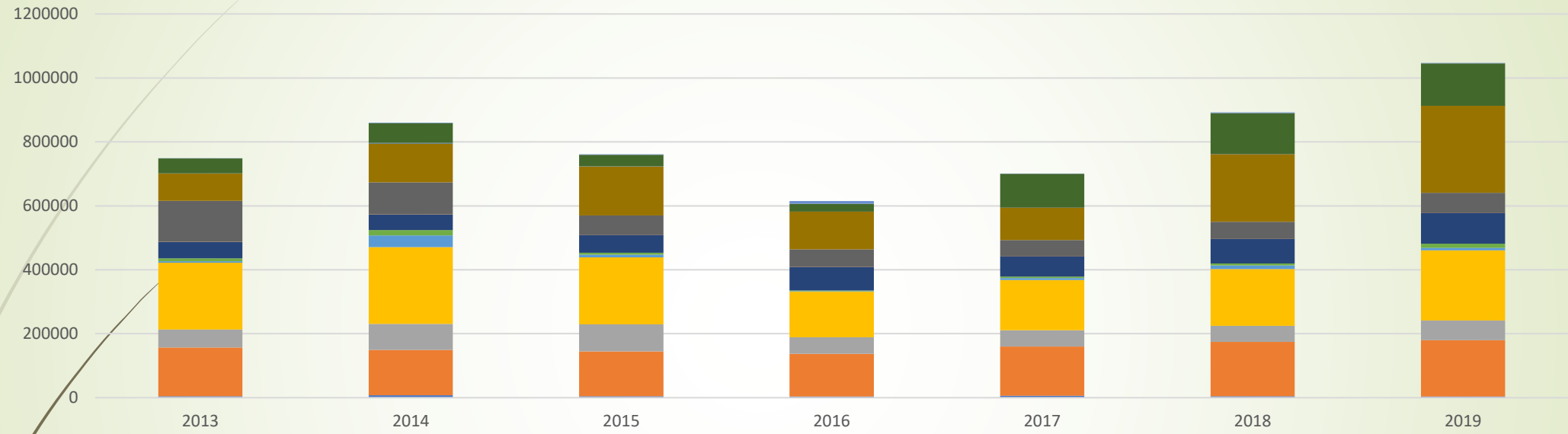
- ▶ Magyarországi kisvárosok differenciálása a felnőttképzés (OSAP1665 adatbázisa) alapján.
- ▶ Hogyan jelennek meg a regionális különbségek a felnőttképzésben résztvevők számának alakulásában? Fejlettség fejletlenség jelentősége? Mit jelent ez a kisvárosok esetében?
- ▶ Hogyan hat a finanszírozás a területi folyamatokra?

Felhasznált adatok és módszertan

- OSAP 1665 adatbázisa:
  - Kötelező adatszolgáltatás a vizsgált időszakban 2013-2019-ig
  - Ingyenesen, regisztráció nélkül elérhető
  - Települési bontásban is elérhetőek bizonyos adatok
- A vizsgálat időtartama 2013-2019

Képzés jellege

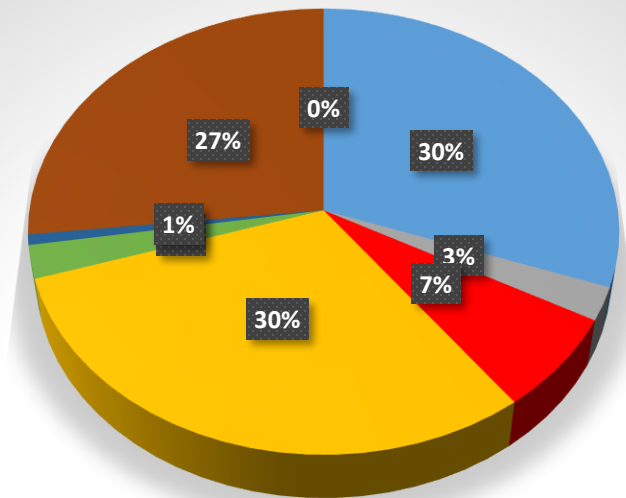

- szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés
- munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó
- hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése
- hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés
- nyelvi képzés
- megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése
- bemeneti kompetenciára felkészítő
- állam által elismert OKJ szakképesítést adó
- szakmai továbbképző
- elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés
- okleveles könyvvizsgálói képesítés megszerzésére felkészítő képzés
- általános felnőttképzés
- informatikai képzések

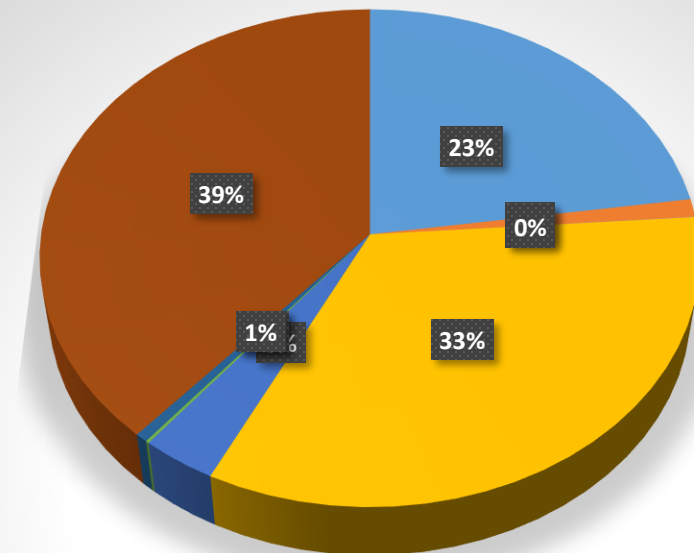
A felnőttképzésben résztvevők a költségviselők szerint

2013

- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Állami forrásból támogatottak
- Egyéb
- EU forrásból, EU és hazai társfinanszírozásból vagy nemzetközi és EU forrásokból támogatottak
- Munkaerőpiaci alapból támogatottak
- Szakképzési hozzájárulás terhére
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)

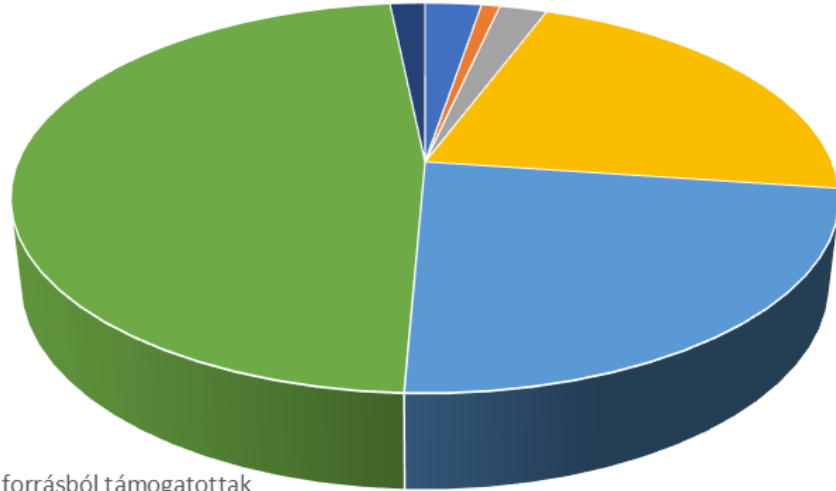
2019

- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb
- Egyéb nemzetközi forrás
- Európai Unió forrás
- Nemzeti Foglalkoztatási Alap
- Nemzeti Foglalkoztatási Alapon kívüli központi költségvetési forrás
- Szakképzési hozzájárulás
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)

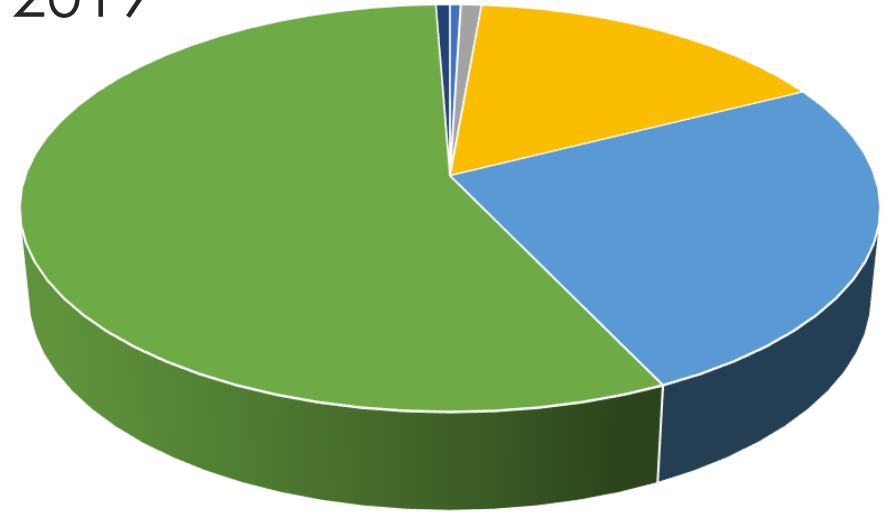
Államilag elismert OKJ képzésben résztvevők a költségviselőik szerint

2013

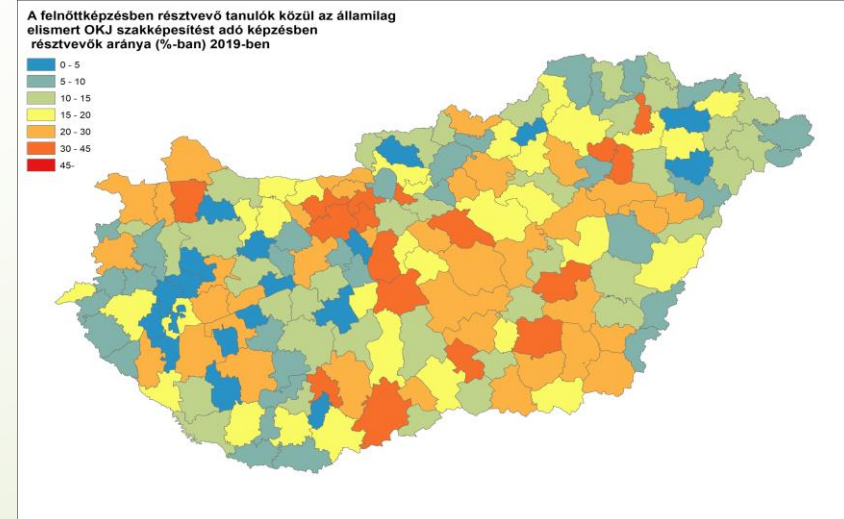
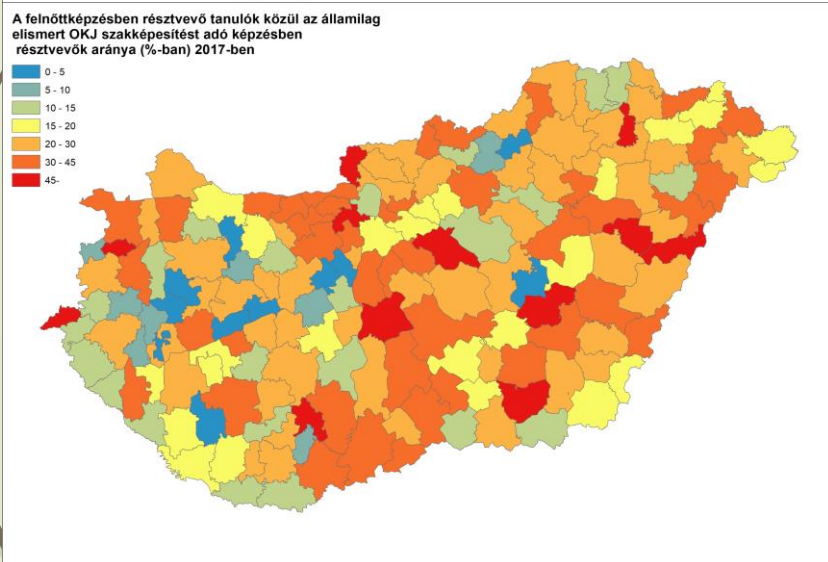
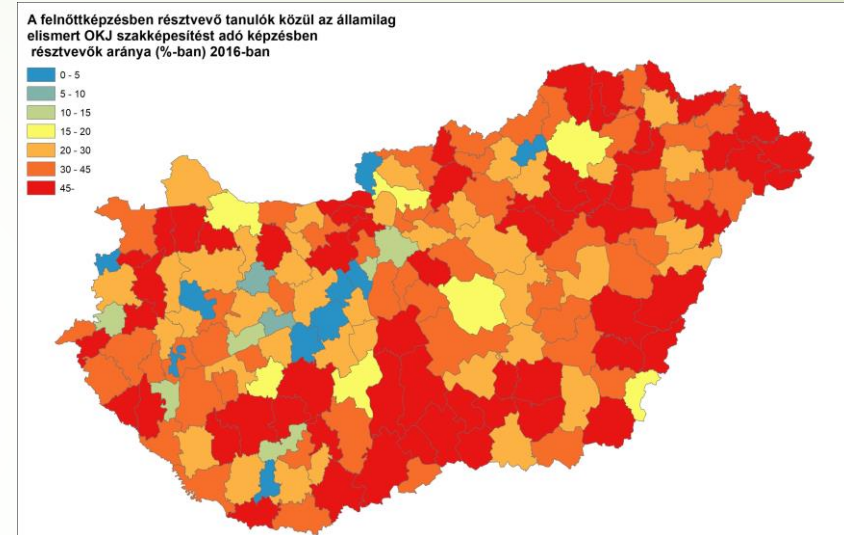
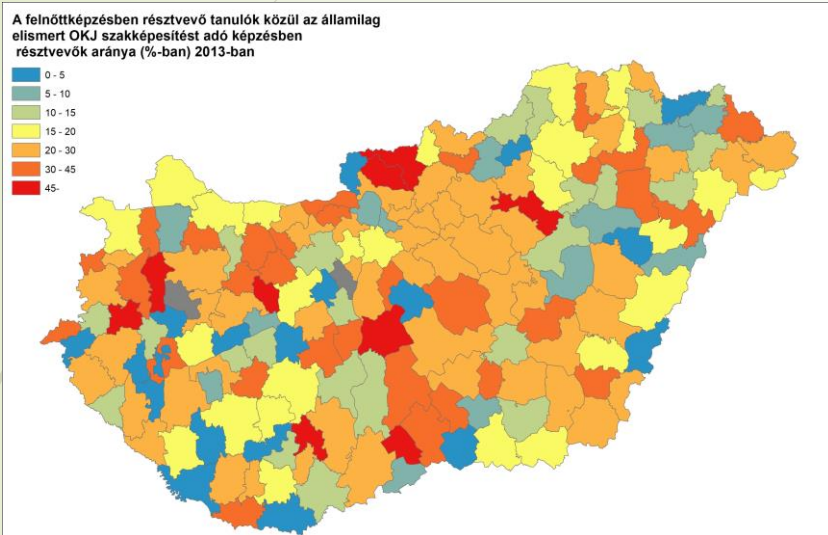
- Állami forrásból támogatottak
- Szakképzési hozzájárulás terhére
- Munkaerőpiaci alapból támogatottak
- EU forrásból, EU és hazai társfinanszírozásból vagy nemzetközi és EU forrásokból támogatottak
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb

2019

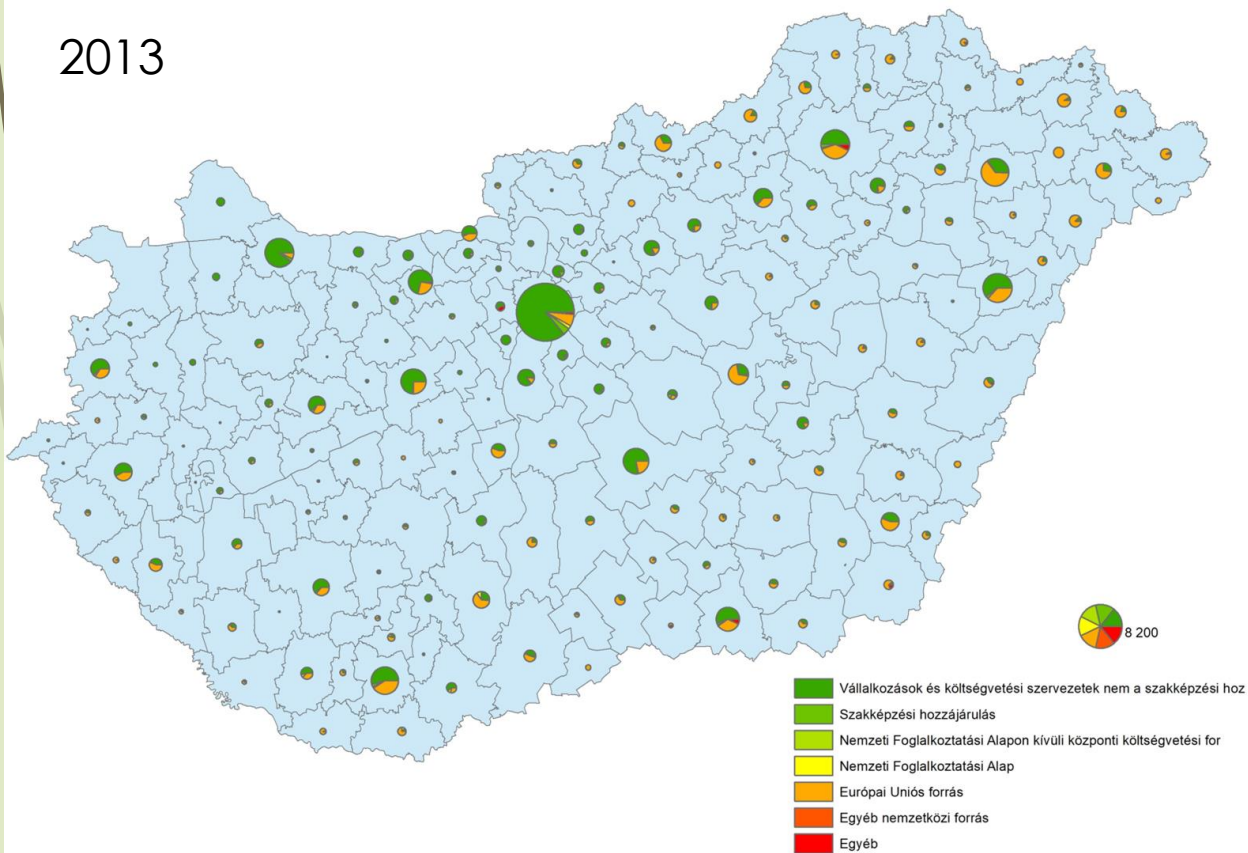
- Nemzeti Foglalkoztatási Alap
- Nemzeti Foglalkoztatási Alapon kívüli központi költségvetési forrás
- Szakképzési hozzájárulás
- Európai Unió forrás
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb
- Egyéb nemzetközi forrás

A felnőttképzésben az OKJ szakképesítést szerzők aránya a felnőttképzésben résztvevők közül

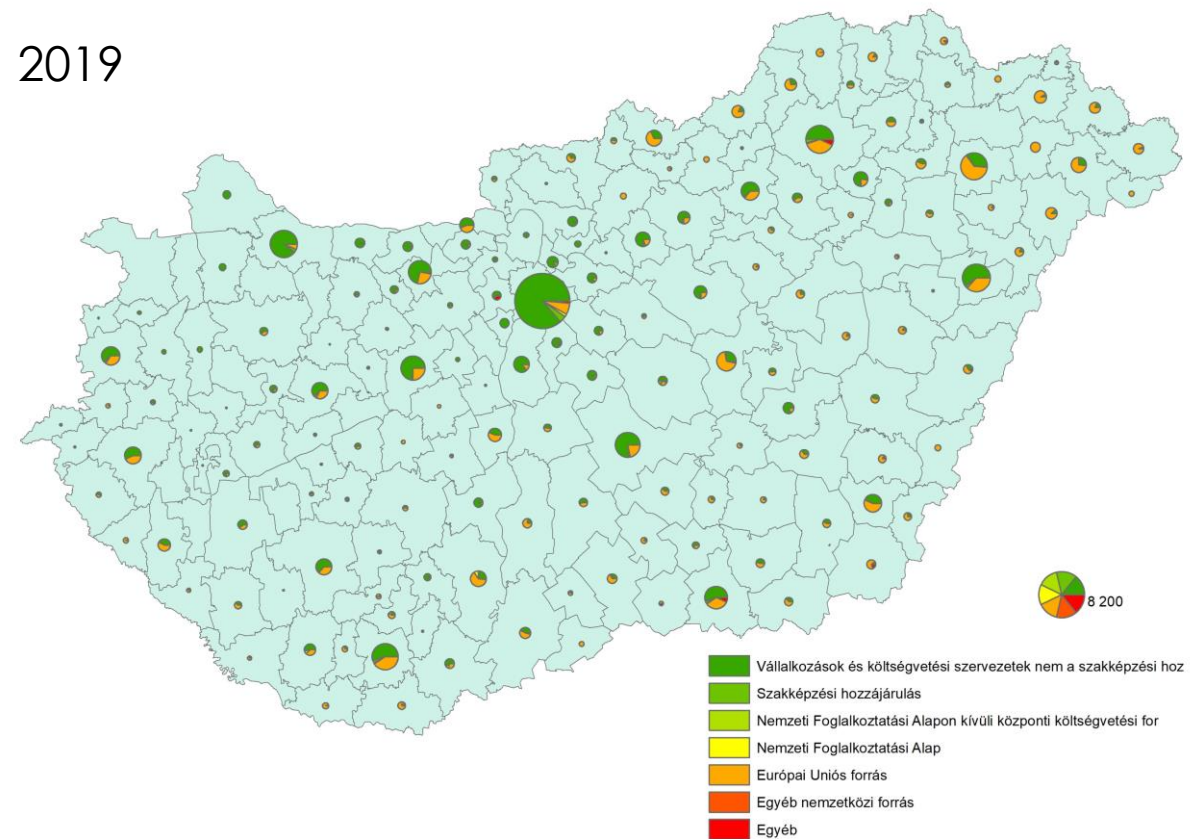

Államilag elismert OKJ képzésben résztvevők a költségviselők szerint 2013-2019 kistérségi szinten

2013

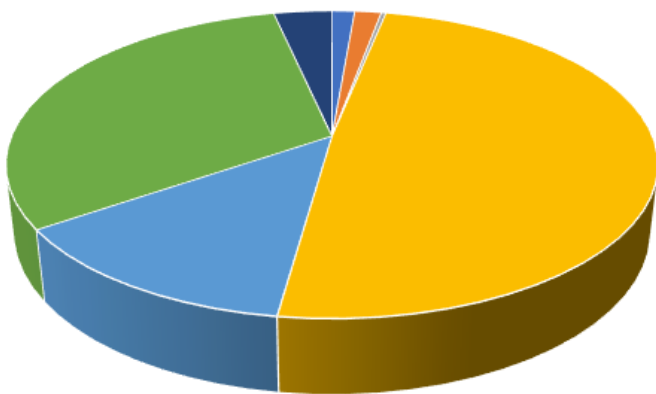

2019

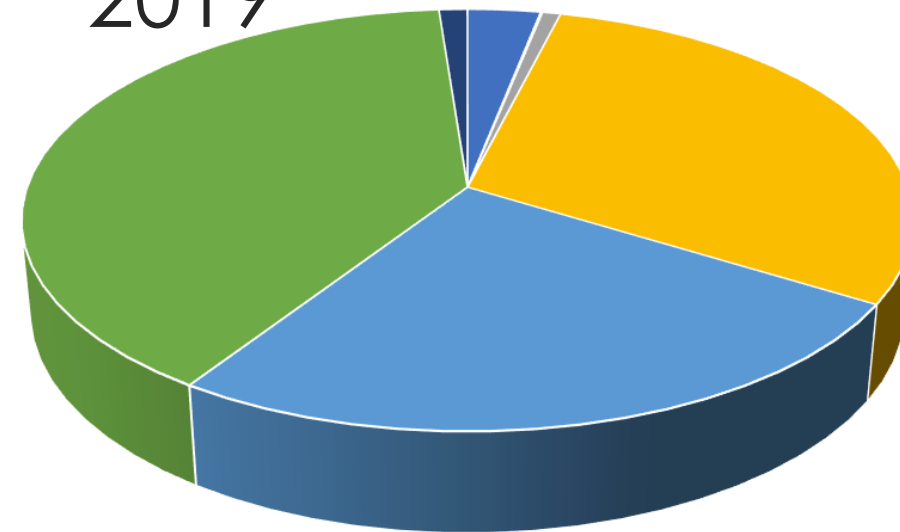
A nyelvi képzésben résztvevők a költségviselők szerint

2013

- Állami forrásból támogatottak
- Szakképzési hozzájárulás terhére
- Munkaerőpiaci alapból támogatottak
- EU forrásból, EU és hazai társfinanszírozásból vagy nemzetközi és EU forrásokból támogatottak
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb

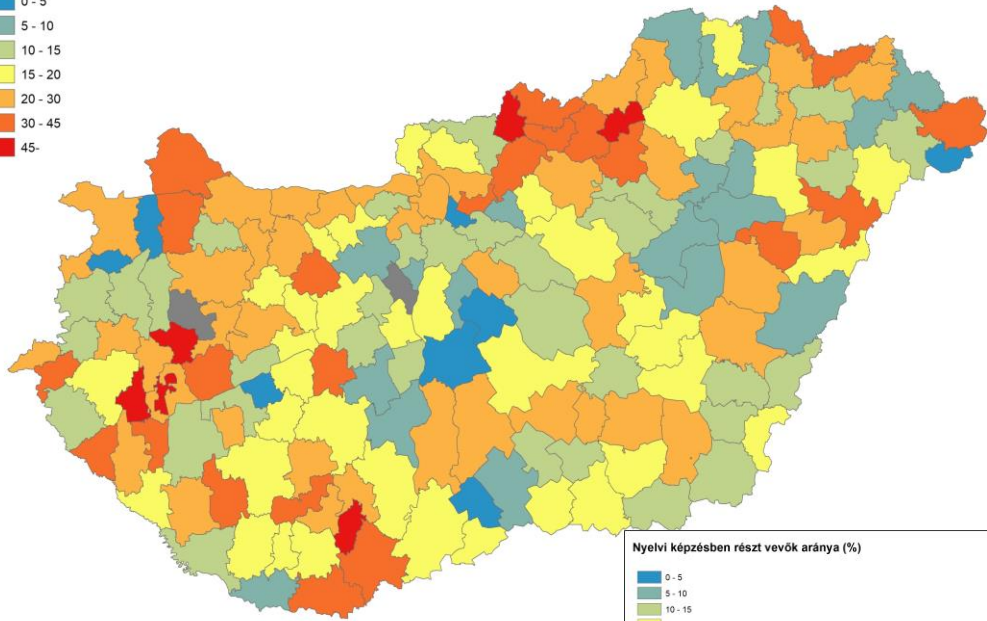
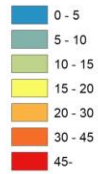
2019

- Nemzeti Foglalkoztatási Alap
- Nemzeti Foglalkoztatási Alapon kívüli központi költségvetési forrás
- Szakképzési hozzájárulás
- Európai Unió forrás
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb
- Egyéb nemzetközi forrás

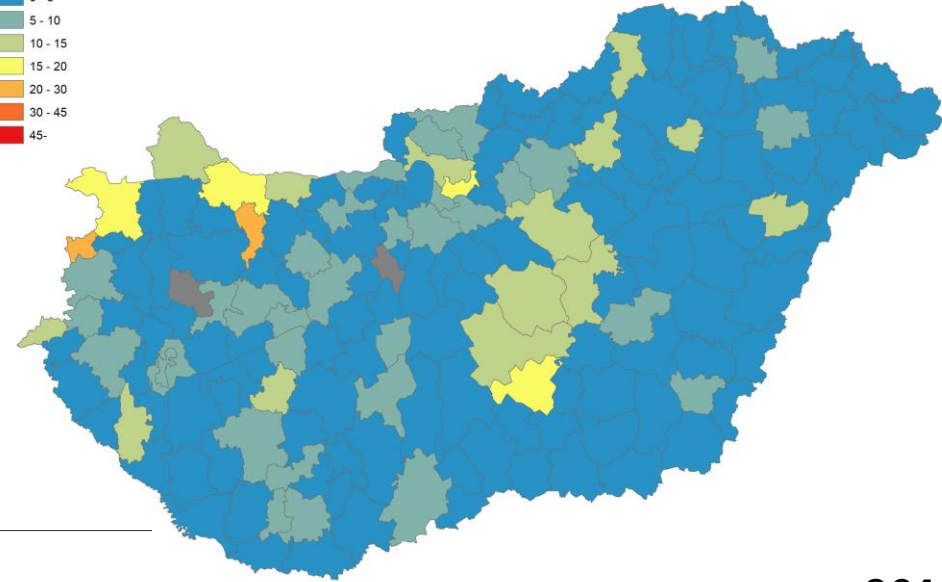
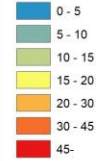
A felnőttképzésben a nyelvi képzésben résztvevők aránya a felnőttképzésben résztvevők közül

Nyelvi képzésben részt vevők aránya (%)

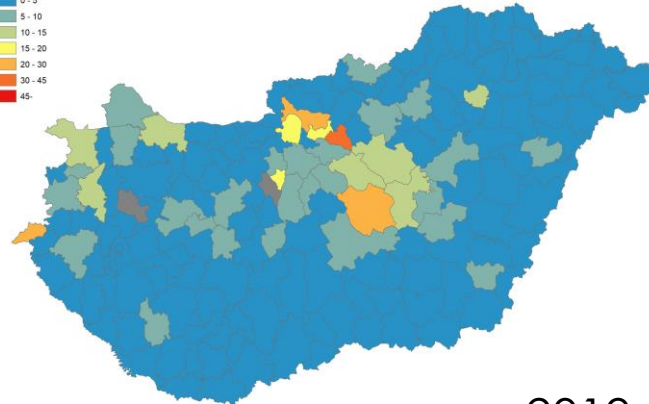
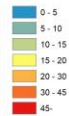
2013

Nyelvi képzésben részt vevők aránya (%)

2015

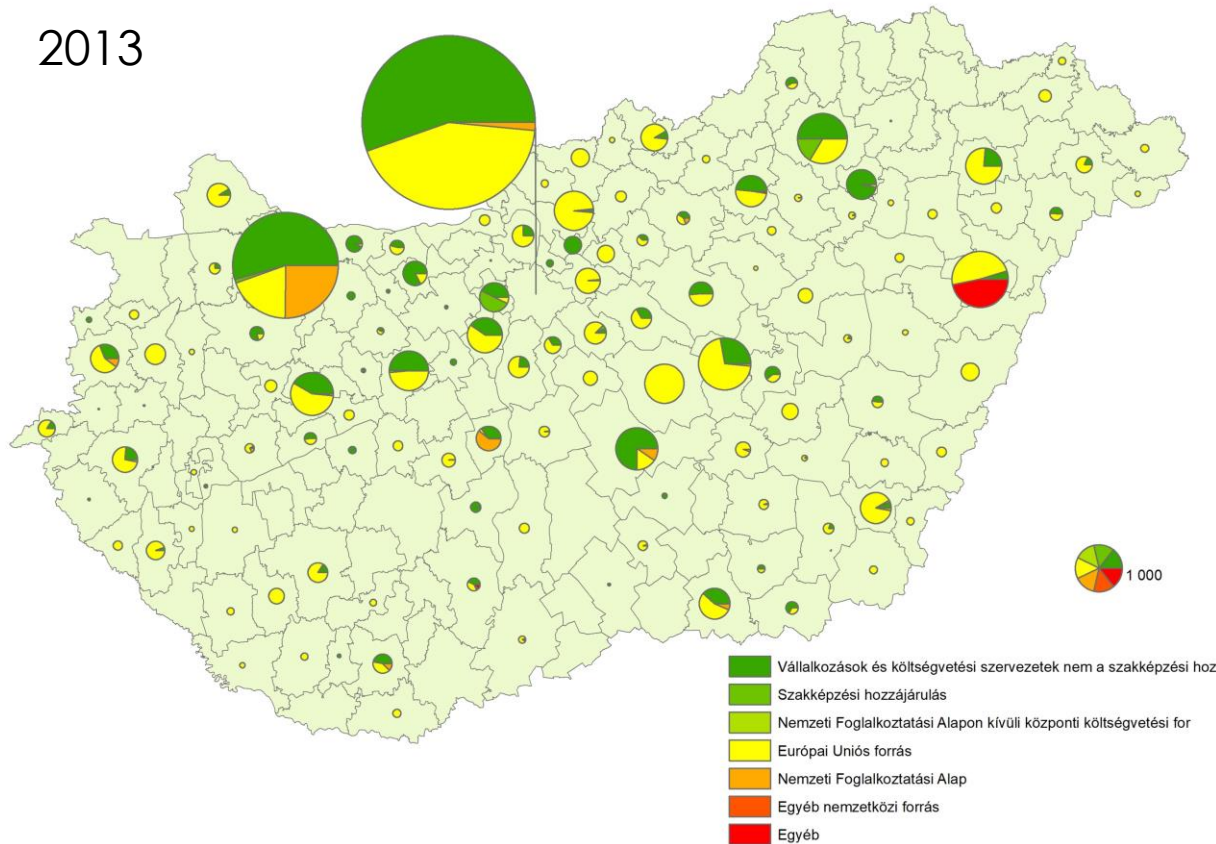
Nyelvi képzésben részt vevők aránya (%)

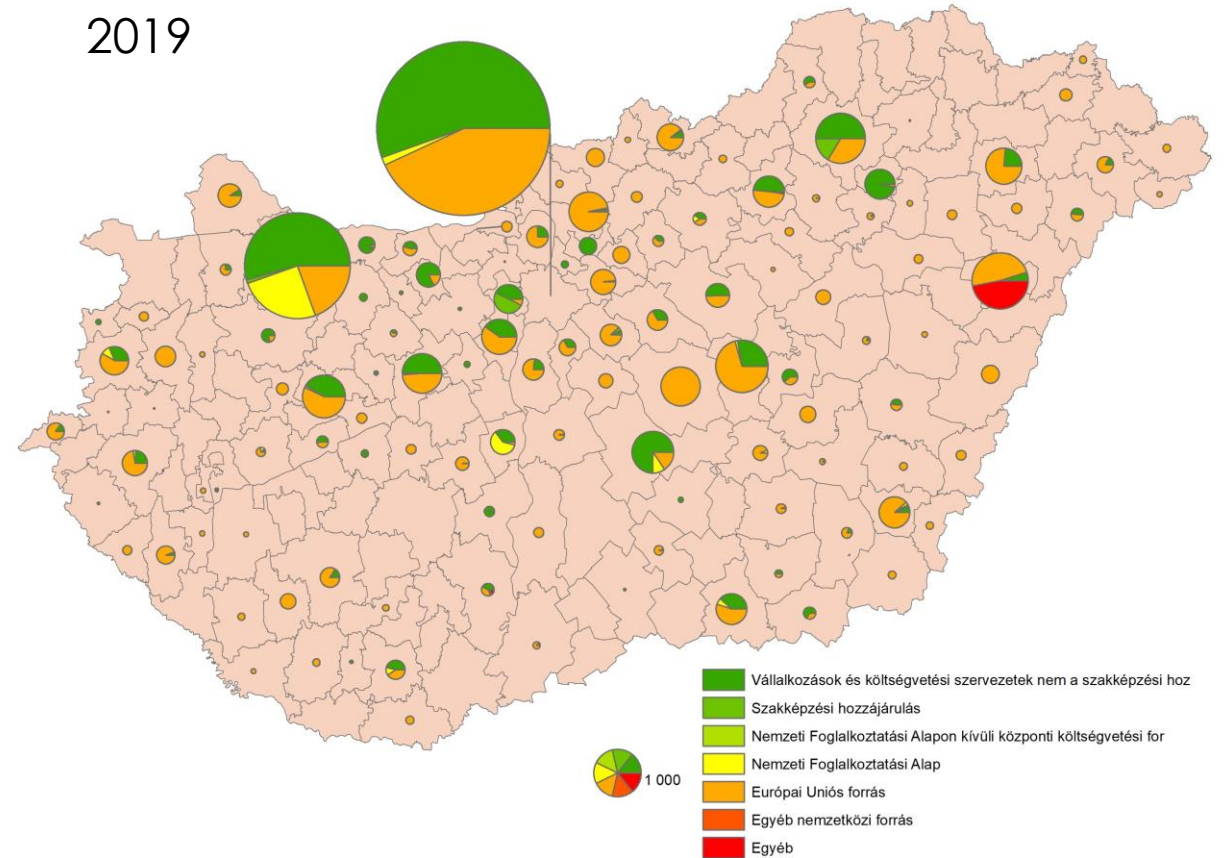
2019

Nyelvi képzésben résztvevők a költségviselőik szerint

2013

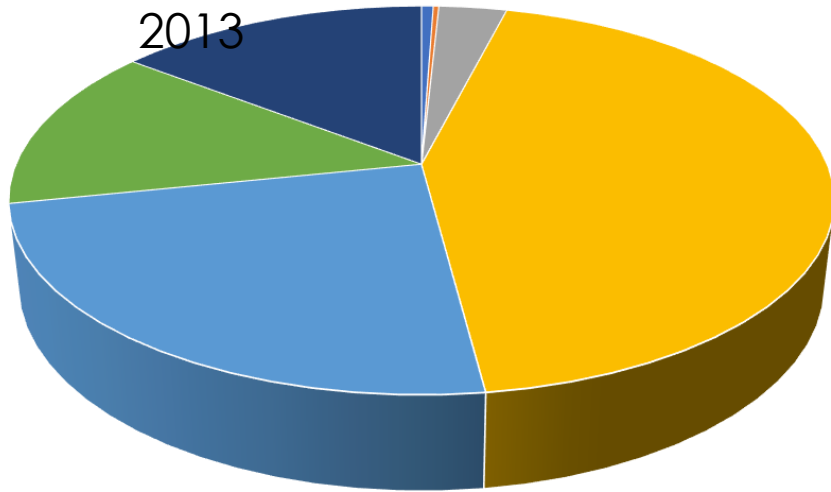
2019

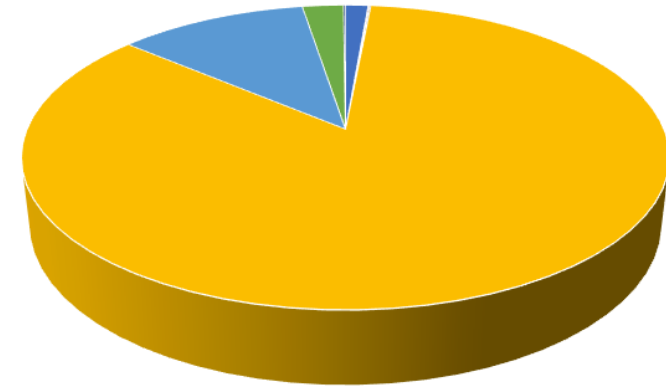
Informatika

2019

2013

- Állami forrásból támogatottak
- Szakképzési hozzájárulás terhére
- Munkaerőpiaci alpból támogatottak
- EU forrásból, EU és hazai társfinanszírozásból vagy nemzetközi és EU forrásokból támogatottak
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb

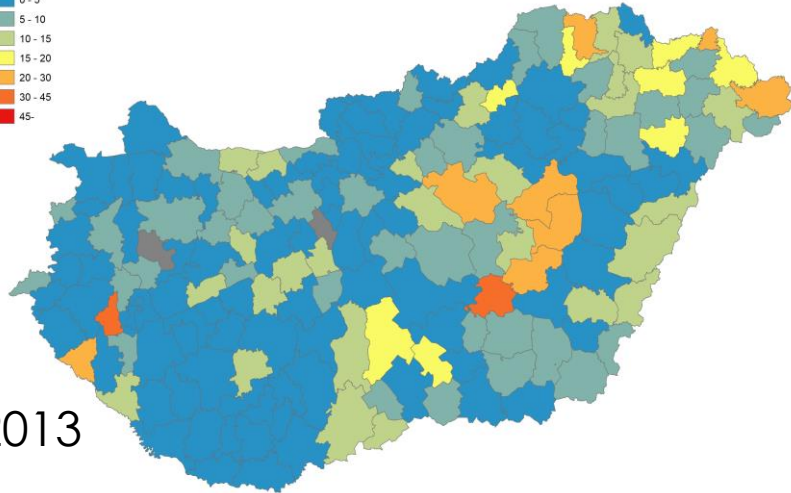
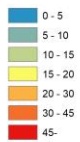

- Nemzeti Foglalkoztatási Alap
- Nemzeti Foglalkoztatási Alapon kívüli központi költségvetési forrás
- Szakképzési hozzájárulás
- Európai Uniós forrás
- Vállalkozások és költségvetési szervezetek nem a szakképzési hozzájárulás terhére, illetve non-profit szervezetek (munkáltatóként)
- A képzésbe beiratkozott természetes személy
- Egyéb
- Egyéb nemzetközi forrás

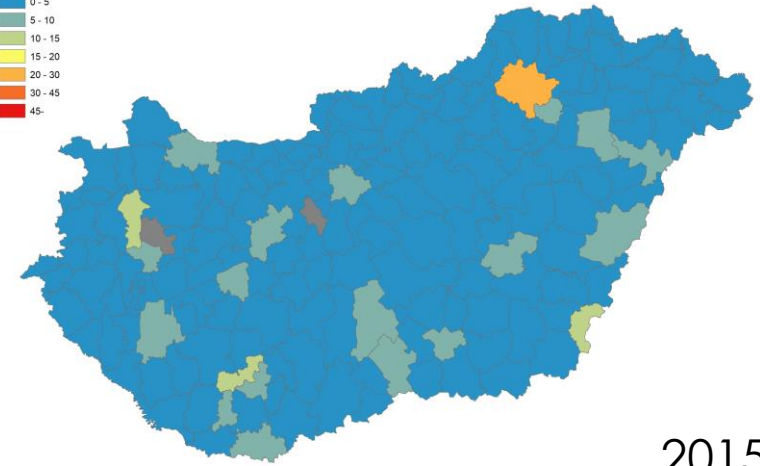
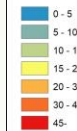
A felnőttképzésben az informatikai képzésben résztvevők aránya a felnőttképzésben résztvevők közül

Informatikai képzésben részt vevők aránya (%)

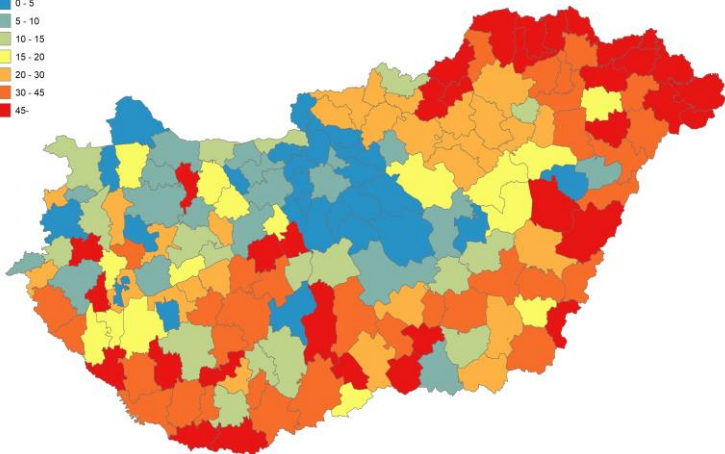
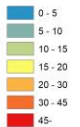
2013

Informatikai képzésben részt vevők aránya (%)

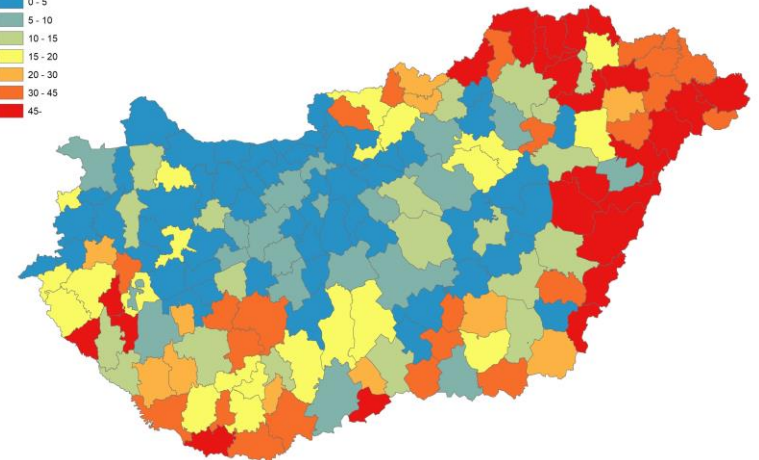
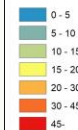
2015

Informatikai képzésben részt vevők aránya (%)

2017

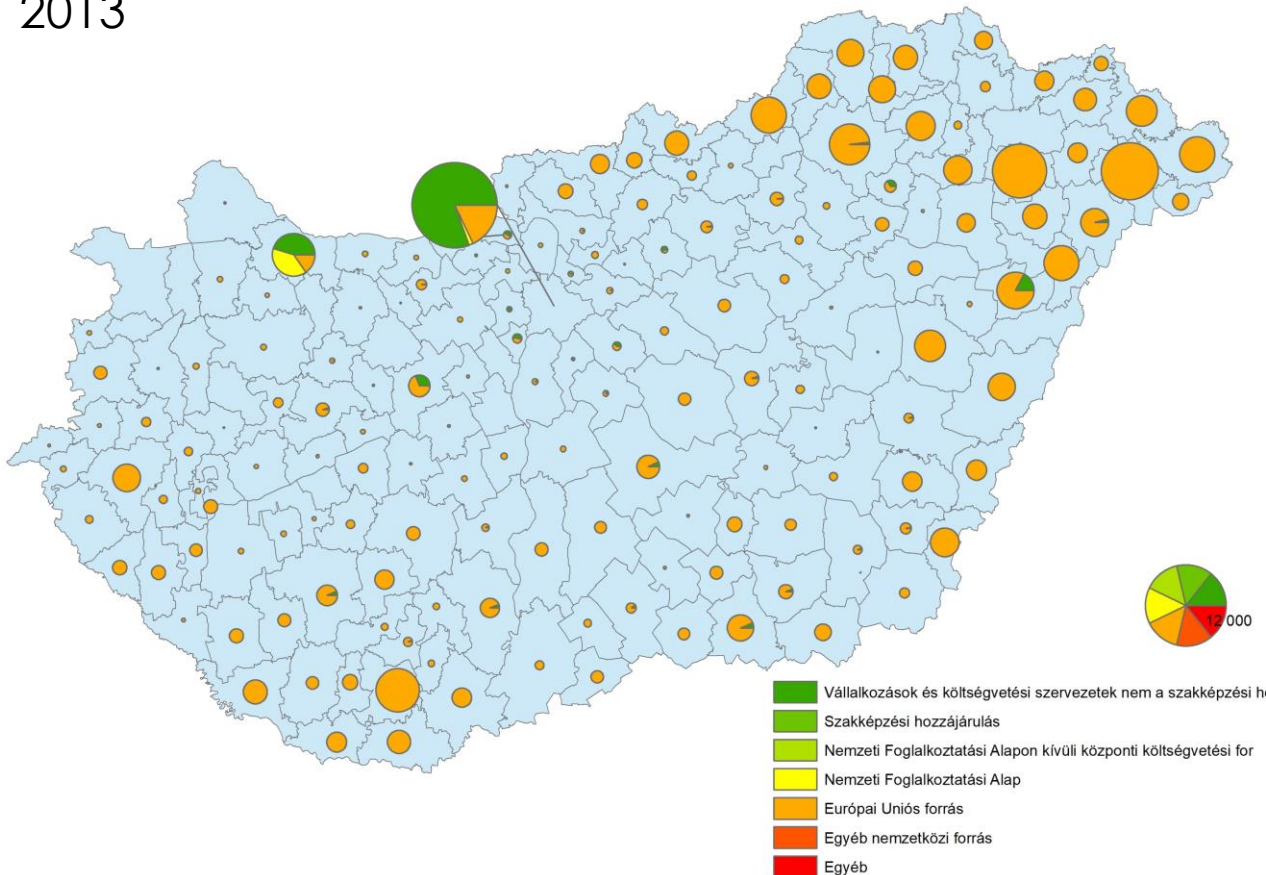
Informatikai képzésben részt vevők aránya (%)

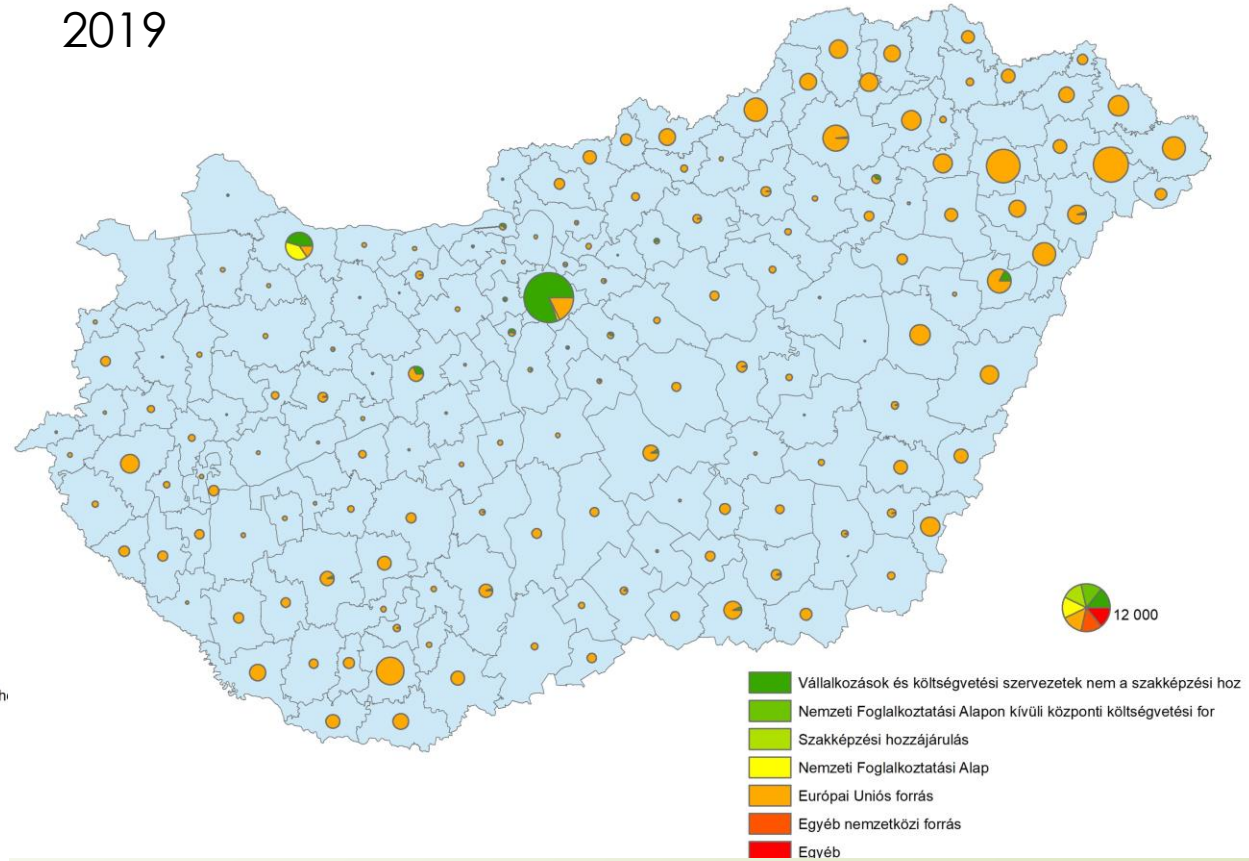
2019

A felnőttképzésben az informatikai képzésben résztvevők arányama költségviselők szerint kistérségi szinten

2013

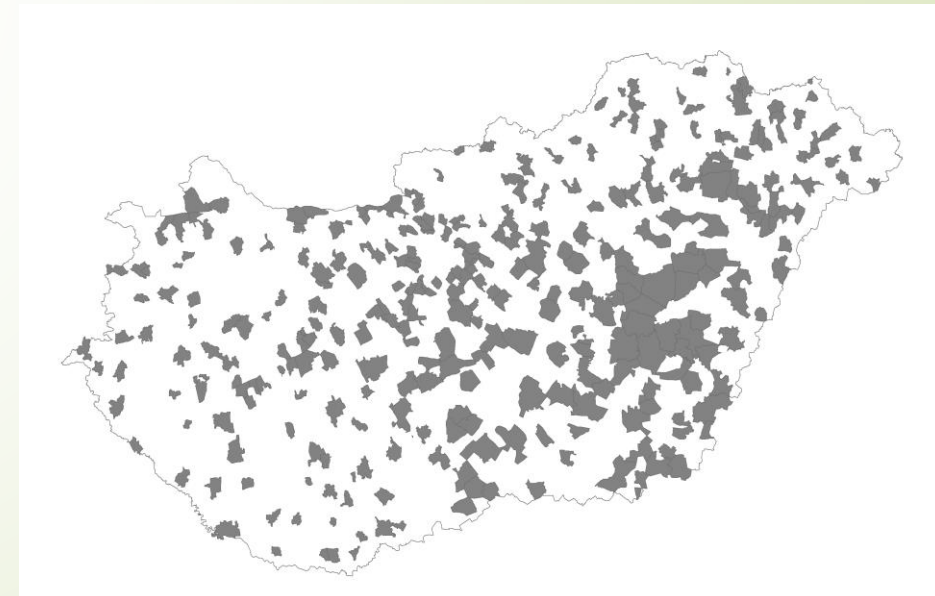
2019

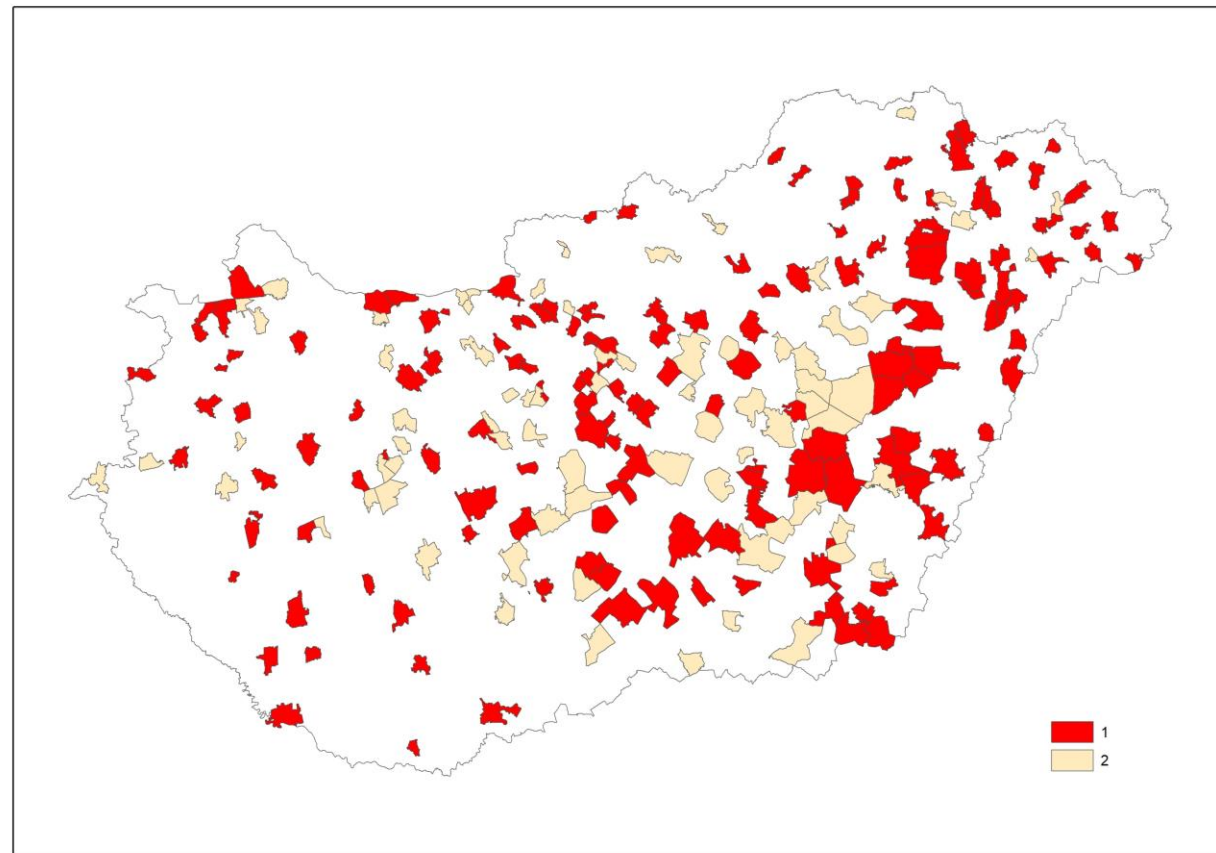
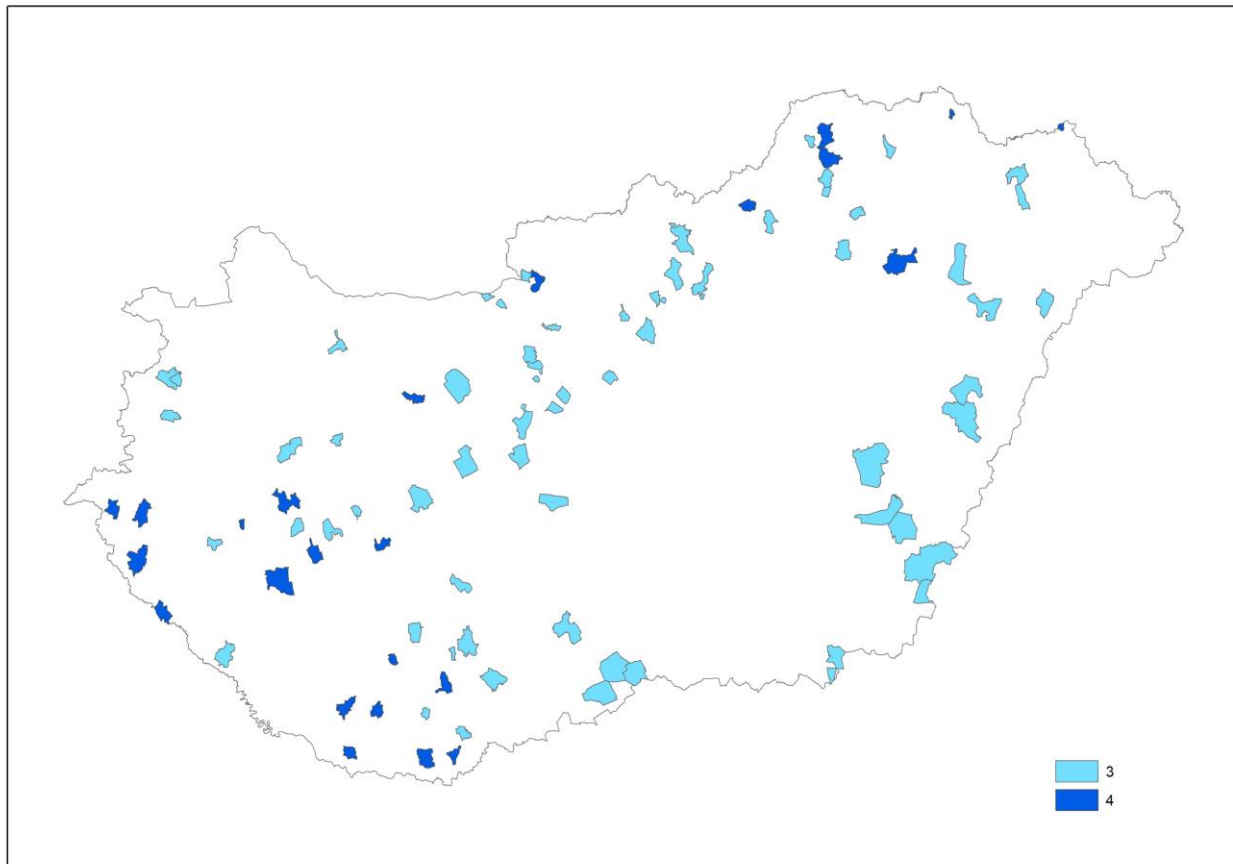
Kisvárosok meghatározása és tipizálása

Módszertani meghatározás:

- Viszonylag nehézkes a kisváros fogalmának a meghatározása => Ebben az esetben a 30.000 főnél alacsonyabb lakosságszámmal rendelkező városokat soroltuk ide és alapvetően a városi jogállás volt az első és a legfontosabb szempont
- A lehatárolást a 2019-es Helységnévtár lakónépességre vonatkozó adatai alapján készítettük el.
- A felnőttképzés térbeliségének vizsgálatakor, a képzés lebonyolításának helyszínét vettük alapul.

A kisvárosok megjelenése a felnőttképzésben

Konklúzió

- ▶ A területi eltérések mérése nagyon komoly megfontolásokat igényel.
- ▶ A rendszer hektikussága elképesztő mértékű
- ▶ A kisvárosi szint ezen egyszerű módszerekkel vizsgálatra kevésbé alkalmas a legfontosabb adatok kistérségi szinten elérhetőek.
- ▶ Forrásorientáltság (EU) és a piacorientált képzések egyvelege, amelyek bizonyos esetekben tükrözhetik a fejlettségi térszerkezetet
- ▶ Képzés jellege és a költségviselők szerinti differenciálódás árulkodó jellegű
- ▶ Az informatikai képzés meglepően magas aránya érdekes módon kijelöli a legfejletlenebb kistérségeket Magyarországon

Felhasznált irodalom

- ▶ Hajdú D. (2021): A felnőttképzés és a felnőttoktatás területi különbségei Magyarországon 2013 és 2019 között Regional differences between adult training and adult education in Hungary between 2013 and 2019. *Tér-Gazdaság-Ember : a Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karának tudományos folyóirata.* (9. évf.) 3-4. sz. 69-90.. old.
- ▶ Hajdú D. (2021): Európai uniós forrásból támogatott munkaerő-piaci képzések területi eloszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. *Studia Mundi - Economica*, (8. vol.) 1. no. 24-36. old.
- ▶ Pirisi G. - Kiss B. - Máté É. (2016): A kisvárosok szerepe a munkaerő-ingázásban. *Területi statisztika*, (19 (56). évf.) 4. sz. 415-437. old.

Köszönjük a figyelmet!